

28.11.2018

Dnro 2100/00.08/2018

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO
kirjaamo@mmm.fi

Suomen metsäkeskuksen lausunto Kansallinen metsästrategia 2025:n päivityksestä

Hankesalkku on strategian tärkein osa

Kansallinen metsästrategia (KMS 2025) on valmisteltu laajassa yhteistyössä ja se kuvastaa koko toimialan ja sen sidosryhmien näkemystä tärkeimmistä kehittämiskohteista. Lausuntokierroksen jälkeen strategia vahvistetaan kansallisessa metsäneuvostossa. Valmistelu on hyvä esimerkki osallistavasta ja samalla toimijoita sitouttavasta prosessista.

Strategian oleellisin osa on luvussa neljä kuvattu hankesalkku. Päämäärien ja tavoitteiden kiteyttäminen keskeisiksi kehittämishankkeiksi on onnistunut valinta. Strategiassa korostuu toimeenpano.

Alueellisissa kuulemisissa strategiaa ja hankesalkkua pidettiin onnistuneena

Suomen metsäkeskus järjesti syksyllä 2018 viisi tilaisuutta, joissa keskusteltiin KMS 2025 luonnoksesta ja hankesalkusta. Tilaisuudet järjestettiin Mikkelisissä, Evolla, Pietarsaareissa, Oulussa ja Rovaniemellä. Tärkein johtopäätös tilaisuuksista on, että KMS 2025:n ja hankesalkun sisältö on kattava, monipuolinen ja ne sisältävät suurimman osan oleellisista metsätalouden kehittämiskohteista. Alueellisissa kuulemisissa korostettiin muun muassa seuraavia asioita:

- Metsätieto ja alustatalous hankkeessa tulisi panostaa myös digitaalisen ympäristötiedon tuottamiseen ja hyödyntämiseen, jotta se hyödyttäisi tavoitetta metsätalouden kokonaiskestävyydestä.
- Tiekuntien aktivoiminen on yksi keskeisimmistä keinoista lisätä metsäteiden korjausta ja kunnossapitoa. Kemera tuen avulla tiekuntia on mahdollista aktivoida vaadittaviin investointeihin, mutta hankkeiden suunnittelu muodostaa pullonkaulan korjausinvestoinneille.
- Metsänhoito ja luonnonhoito tulisi nähdä yhdeksi ja samaksi kokonaisuudeksi metsien hoidon ja käytön suunnittelussa.
- Yrittäjyyden edistäminen ei korostu riittävästi KMS 2025 hankesalkussa, pl. metsätieto- ja alustatalous sekä luontomatkailu, luonnontuoteala ja luontoon perustuvat muut palvelut -hankkeita lukuunottamatta. Yrittäjyyden edistämisen tulisi olla osa osaamisen kehittämisen kokonaisuutta.

Hankesalkku keskittyy olennaisiin kehittämiskohteisiin

Tärkein ja kauaskantoisin strateginen hanke on hanke A, Metsätieto ja alustatalous. Palvelualueen ja tietojärjestelmien kehittäminen tukee kaikkien muiden strategisten hankkeiden toteuttamista, kehittää metsäalan kilpailukykyä ja luo mahdollisuuksia uudelle yritystoiminnalle. Paikkaan sidottu tieto metsä- sekä luontotiedoista edistää metsätalouden kokonaiskestävyyttä.

28.11.2018

Dnro 2100/00.08/2018

Strategiset hankkeet C, Resurssitehokas ja kestävä metsänhoito, sekä D, Talousmetsien luonnonhoito ja metsäluonnon monimuotoisuus, muodostavat toisen tärkeän kokonaisuuden. Tuottavuuden, metsien kasvun ja metsätalouden kannattavuuden yhtäaikainen kehittäminen talousmetsien luonnonhoidon ja monimuotoisuuden kanssa on erittäin tärkeää, jotta metsillä ja metsätaloudella on kasvun mahdollisuus ja arvostusta kestävässä toimialana yhteiskunnassa. Metsäkeskuksen mielestä:

- metsänhoito ei ole riittävällä tasolla kasvaviin hakkuisiin nähden, mikä aiheuttaa pitkällä aikavälillä riskin metsätalouden kestävyydelle sekä toimialan kehitykselle. KMS 2025:ssa tulisi korostaa kaikkien toimijoiden merkitystä ja vastuuta metsänhoidon tason kohottamiseksi.
- sivulla 47 on asetettu tavoitteeksi saavuttaa ympäristötuen ja luonnonhoitohankkeiden kokonaismäärässä 82 000 ha tavoite vuoteen 2025 mennessä. Jotta tähän tavoitteeseen päästään, tulee kyseisiä kohteita syntyä vuosittain noin kaksinkertainen määrä vuoden 2018 tulokseen verrattuna, eli noin 6 000 ha/a vuosina 2019-2025. Tavoitteen saavuttamiseen ei riitä yksinomaan Metso -rahoituksen lisääminen, vaan tarvitaan Metsäkeskuksen resursoinnin lisäämistä kasvanutta työmäärää vastaavasti.
- sivulla 52 on mainittu toimenpide kehittää uusia tutkimukseen perustuvia kasvu- ja tuotomalleja eri-ikäisrakenteiselle ja sekapuustoisille metsille. Samalla tulisi selvittää mahdollisuus soveltaa näitä malleja käytännössä Metsään.fi -palvelussa.

Strateginen hanke E, Ilmastokestävä metsätalous korostaa metsien hiilinielun kehittämistä ja metsien sopeutumista ilmastonmuutokseen (s. 55). Samassa yhteydessä tulisi korostaa ilmastoviihaan metsänhoidon käytännön ohjeistusten kehittämistä ja käyttöönottoa.

Strateginen hanke F, Metsätiet ja metsien saavutettavuus (s. 55-56), korostetaan tietötiedon keräämistä ja hyödyntämistä yksityistietiedon palvelualustan avulla. Metsäkeskuksen mielestä:

- tarvitsemme toimivan tietietojärjestelmän ja yksityistietiedon osalle vastuutahon järjestelmän hallinnoijaksi, ylläpitäjäksi ja tiedon jalkauttajaksi
- tulevan kannustinjärjestelmän laatimisessa tulee arvioida yhtäältä nykyisen järjestelmän toimivuus ja toisaalta uusia rahoitus- ja toimintamalleja parhaan vaikuttavuuden saavuttamiseksi

Strategian toteutus tarvitsee valtion erillisen budjettirahoituksen

Merkittävin riski strategian toteuttamiselle on, että siihen ei löydy rahoitusta valtion budjetista. KMS 2025 toimeenpano vaatii rahoitusta toimialan organisaatioiden perusrahoituksen lisäksi.

Muut huomiot

Strategian valmistamisen aikaan on metsätalouden työvoimapula pahentunut. Eri puolilla Suomea on pula kuljettajista, metsureista sekä metsäpalveluiden tuottajista. Koska omaa metsurityövoimaa ei ole saatavilla, tulisi käynnistää toimenpiteitä ulkomaisen työvoiman käytön laajentamiseksi.

28.11.2018

Dnro 2100/00.08/2018

s. 41. Lisäsehdotus kursiivilla: Metsänhoidon valinnoilla tuotetaan perusta metsien käytön erilaisten tavoitteiden toteuttamiselle ja yhteensovittamiselle. Vaikka metsässä tehtävät toimenpiteet *voidaan pääosin jaotella joko metsän- tai luonnonhoidon töihin*, on lopputulos metsien hoidon ja käytön kokonaisuuden näkökulmasta aina näiden toimenpiteiden summa. *Metsänboito ja luonnonhoito ovat metsien käytön yksi kokonaisuus.*

s. 60. Lisäsehdotus kursiivilla: AMO:issa korostuu maakuntien oma näkemys metsäalan kehittämiskohteista *ja niiden yhteydestä maakuntaohjelmiin ja -strategioihin neuvotellaan maakuntien kanssa.*

s. 63. Vuosiluvun korjausehdotus kursiivilla: Sivulla 60 on todettu, että AMOt laaditaan ... vuosille 2021-2025. s. 63 kirjaus pitää muuttaa seuraavasti. Metsästrategiaan perustuvat alueelliset metsäohjelmat 2020–2025 laaditaan vuoden 2020 loppuun mennessä.

Lahdessa 28.11.2018

Ari Eini
johtaja
Suomen metsäkeskus

Liitteet

Jakelu Kirjaamo MMM

Tiedoksi Kirjaamo Metsäkeskus